Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 19 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1884 (Ն. Տ.) 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ — 10 ՐԷՊԻԼ ԱԼԹԸՐ 1301

ԳԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ. երկու անգամի համար 2 դուրուշ է. աւելի անգամներու համար գատ սակարկութիւն կը լլլայ:

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել՝

«Ազ. խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԹՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ Ղալաթիա, Իզմիրլի օղլու խան, թ. 19.

Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէին՝

درعلیه ده غلطه ده ازمیرلی اوغلی خانی نمره ۱۹

غزته اداره سی {کلوپ}

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱ — 40 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	200
« «	Վեցամսեայ	« «	100
« «	Եռամսեայ	« «	50
« «	Ամսական	« «	20
« «	Հատով	« «	1
Գաւառաց համար	Տարեկան	« «	240
« «	Վեցամսեայ	« «	120
« «	Եռամսեայ	« «	60
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» «	Վեցամսեայ	«	28

Դուրս դրկուած լրագրաց համար Ծախքը Խմբագրութեան վրայ է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹԵՐԱԿՂՋԻ ՊԱԼՔԱՆԱՑ

Պէրլինի Դաշնագրին կնքումէն ի վեր, որ Պալքանեան Թերակղզոյն տուաւ արդի կազմաւորութիւնը, տարօրինակ երեւոյթներ անցուցին այն փոքրիկ երկիրներ և նորահաստատ իշխանութիւններ, որք Թրակէէն ի Դանուբ և Սեւ-Ծովէն յԱդրիական կը տարածուին։ Պուլկարիոյ մէջ ռուսական և ազգային ձգտումներ և ազատական ու պահպանողական կուսակցութիւններ երեւան եկան, և հինգ տարիներէ հետէ չը դադրեցան իրարու դէմ մրցելէ այնպիսի կերպով մը, որ նիհիլական բարեկեցութեան ճամբուն մէջ զգալի յառաջդիմութիւն չբրաւ Իշխանապետութիւնն։ Ալէքսանդր Պաղէնպէրկ Իշխանին կառավարութեան ներքեւ գտնուող երկիրը սահմանադրական ազգերու յատուկ ամէն տեսակ վէճերն ու տագնաւներն անցուց, բայց ճիշդ այս պատճառաւ ժամանակ չգտաւ իւր ներքին բարգաւաճման նուիրելու այն ամէն հոգածութիւն զոր կարելի էր ակնկալել։ Պահ մը Իշխանն ինքզինք Ռուսիոյ ձիրքը նեռեց բոլորովին, և իւր ժողովրդեան բանաւոր բաղձանքներն ոտնակոխ ընելով, Սահմանադրութիւնը դադրեցուց, և Դիկտատորութիւն ստանձնեց։ Բայց Դիկտատորութիւնն, որ խելացի, հատատամուտ և հեռատես աշխարհավարներու առիթներ կրնայ տալ շատ օգտակար գործեր կատարելու, նոյնչափ ապարդիւն մնաց որչափ՝ սահմանադրական դրութեան ներքեւ։ Նախարարութեանց անվերջանալի երթեւեկն, որք արագապէս իրարու կը յաջորդէին Սոֆիայի գահլճին մէջ։ Մինչ Պաղէնպէրկ Իշխանն այս յետադէմ ուղղութեան մէջ կը յարատեւէր, բան մը պակաս թողած չլինելու համար ազատական կուսակցութեան դէմ հալածանք մը հանեց, կարեւոր մարդիկ աքսորեց, և մեծ յուզում մը հանեց երկրին մէջ։ Բայց շատ չանցած քաղաքականութեան կատարեալ փոփոխութիւն մը մը նշմարեցաւ։ Իշխանը, Դերմանացւոյ մը սրամտութեամբ, տեսաւ վերջապէս թէ հիւսիսային «պաշտպան» տէրութեան միակ նպատակն էր գժտութեան որոմ ձգել ի մէջ Իշխանին և իւր հպատակաց, այսպէս ժամանակ վատնելու համար որպէս զի Իշխանապետութիւնը բոլորովին ռուսական տեսչութեան ներքեւ կենար։ Հետեւապէս, Պաղէնպէրկ Իշխանն յանկարծ փոխեց իւր ընթացքն, Ազատականաց մօտեցաւ, մինչխանութիւն կոչեց զանոնք, Սահմանադրութիւնը վերահաստատեց, և փոքր ի շատէ դէմ դրաւ Ռուսիոյ խորհրդոց և պահանջմանց։ Բեգրսպուրկի կառավարութիւնը վշտացաւ, և Պ. Կիրսի բերնով յայտարարեց թէ Պուլկարիա շուտով մոռցած է զոր ինչ կը պարտի Ռուսիոյ։ Բայց քաղաքական հաշուոց մէջ երախտագիտութիւնը սովորաբար շատ երկրորդական տեղ մը կը բռնէ, և Պաղէնպէրկ Իշխանը ճիշդ ժամանակն և առիթը գտաւ «ապերախտ» լինելու, եթէ կարելի է այսպէս անուանել Պուլկարիոյ Իշխանին Ռուսիոյ կառավարութեան նկատմամբ վերջերս բռնել սկսած ընթացքն։ Ինչ որ լինին Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ յարաբերութեանց ներքին գոյներն, որչափ մեր՝ որ հեռուէն կը դատենք՝ կրնանք տեսնել, իրողութիւնն այս է թէ Պուլկարիա այժմ Պուլկար նախարարներով ու պաշտօնատարներով կը կառավարուի բոլորովին, պատերազմական նախարարէն զատ, մինչդեռ առաջ ամբողջ երկիրը Ռուսաց ձեռքն էր։ Իշխանն և Պուլկար ժողովուրդն այժմ իրարու նկատմամբ աւելի բընական դիրքի մը մէջ կ'երեւին, և գործերն աւելի հանդարտ վիճակ մը ունին անդրպալքանեան Իշխանապետութեան մէջ։ Թէպէտ Թարգ. լրագրոյ աշխարհահռչակ թղթակից Պ. Ջը Պլովիճ Շիշդովսկին ի Վառնա ուղեւորութիւն մ'ընելով այնչափ դէշ գաղափար մը կազմած էր Պուլկարիոյ մասին, որչափ Վոսփորի ափանց վրայ իւր կարճատեւ ուղեւորութեան միջոցին լաւ գաղափար մը կազմած էր Թուրքիոյ մասին, բայց տարակոյս չկայ թէ արդի հանդարտ վիճակը մեծապէս կը նպաստէ Պուլկարիոյ բընական հարստութեանց զարգացման, որ կարող պիտի ընէ Իշխանապետութիւնը Պէրլինի դաշնագրով ստանձնած նիւթական պարտականութիւնները ճշդիւ կատարելու։ Այս վերջին կէտի նկատմամբ մանաւորապէս ուշնինք գրելիք։

Պուլկարիոյ վրայ խօսելով, գոհութեամբ դիտելու արժանի երեւոյթ մ'է նաեւ թէ Բ. Դրան և հարկատու Իշխանապետութեան միջեւ յարաբերութիւնք լաւագոյն վիճակ մ'ունին այժմ։

* * *

Գարատաղ բոլորովին ազատած լինել չթուիր սահմանագլխոյ վէճերէն. որովհետեւ, հակառակ ամէն կարգադրութեանց, Այպանիացիք չեն ուզեր Սեւ-լերան Իշխանապետութեան հպատակ լինել, կամ իրենց հողերը թողով քաշուիլ։ Մեք միշտ այն կարծիքն ունեցած ենք թէ Գարատաղցւոց և Ալպանիացւոց միջեւ տեղի ունեցած բոլոր արիւնռուշտ կռիւներու պատասխանատուութիւնն Եւրոպիոյ կը վերաբերի, որ Պէրլինի Վեհաժողովոյն մէջ, փոխանակ Հերսէքի կողմն քրիստոնեայ և հանգիր գաւառակներ թողելու Գարատաղ, Ալպանիոյ կողմէ իսլամ և հակակիր գաւառակներ տուաւ այդ քրիստոնեայ փոքրիկ կառավարութեան։ Աւստրիա իւր աչքն յարած էր Հերսէքի վրայ, և Եւրոպիոյ դիւանագէտք քաջութիւն չունեցան ըսելու Անտրաշի կոմսին թէ արդարութիւնը կը պահանջէր որ ինք ընէր այն զոհողութիւն որ Թուրքիայէն կը պահանջուէր։ Բայց քանի որ այսպէս չեղաւ, դեռ շատ պիտի լինինք թէ Կոսիկեի և Բլավայի կողմերը Սլաւ և Ալպանիացի հակառակորդ տարրերն իրարու կը բաղխին, և փոխադարձ արշաւանքներ կ'ընեն, անհանդարտ վիճակի մէջ պահելով միշտ Սեւ-լերան սահմանագլուխներն, և ստիպելով Նիքիդա իշխանին կառավարութիւնն որ ատիճան մը սպառազինեալ դիրք մը բռնէ։

Բայց այս անախորժ և միանդամայն անխուսափելի երեւոյթն ի բաց առեալ, Գարատաղի ներքին վիճակն այնչափ գոհացուցիչ է որքան կրնայ լինել այդ ի բնէ աղբատ և անբարերար երկրի համար։ Բայց Գարատաղցիք սակաւապէտ են, բաւականացնելի չեն, և այնչափ հանդիստ թողած են իրենց Իշխանն որ ազատ ժամանակ կը գտնէ Մուսայից պաշտօն տանելու և ողբերգութիւններ յօրինելու, որոց վերջինք, Կայսրոհին Պուլանոյ, մեծ յաջողութիւն ունեցեր է Զէդինեէի մէջ։ Միւս կողմէ, ուղեւորութենէն ի վեր զոր Նիքիդա Իշխանն բրաւ ի Կ. Պոլիս, Թուրքիոյ և Սեւ-լերան միջեւ յարաբերութեանց վիճակն զգալի կերպիւ բարւոքած է, որ փոքր բարեփոխում մը չէ երբ մտածենք թէ Պալքանեան Թերակղզոյ կողմէ Օսմանեան կառավարութեան ամենէն աւելի դժուարութիւն յարուցանող կէտն եղած էր միշտ Սեւ-լեռն։

* * *

Սերպիոյ մէջ, ծանր դժտութիւնք կան Միլան Նորապատիկ Թագաւորին և իւր հպատակաց միջեւ։ Սերպացիք դժգոհութեամբ կը տեսնեն Միլան Թագաւորին Աւստրիոյ կողմն յարու

, մինչ աւելի ռուսասէր են իրենք, և «Արմատական» կուսակցութիւն մը, Բարիզեան դաղափարներով տոգորուած, այնպիսի վերանորոգումներ կը պահանջէ Թագաւորէն, զորս սա տարբերամտութիւն չցուցնելու կատարելու։ Ցիրող իշխանութեան և ժողովրդեան մի մեծ մասին միջեւ ծագած այս դժուարութիւնք դէշ հետեւանք ունեցան երկրին ընդհանուր բարեկարգութեան տեսակէտով։ Թէպէտ Սերպիոյ ապատամբութիւնն անցեալ տարւոյ կը վերաբերի ժամանակագրական կարգով, բայց այդ արիւնալի դէպքի հետեւանքներն այժմ իսկ զգալի են։ Դեռ անցեալ օր հրատարակեցաւ պաշտօնական ցանկն այն դրժբախտ դատապարտելոց, որք, ապստամբական շարժման իբրեւ գլուխ կամ հանսոց, դիւստութենէ մինչեւ բանտարկութիւն այլ և այլ ծանր պատիժներ կրած են։

Բայց կառավարութեան և ժողովրդին միջեւ գժտութիւնն աւելի խաղաղական, աւելի օրինաւոր առպրբեղի մը վրայ եւս ի հանդէս կուգայ։ Սքուբչինան (Սերպիոյ Ազգային Երեսփոխանական Ժողովն) է այդ առպարէզ։ Երեսփոխանութեան մեծամասնութիւն, իբրեւ Արմատական, հակառակ էր կառավարութեան, և Միլան Թագաւորը մի քանի անգամ լուծեց և վերակազմեց Խորհրդարանը, բայց չյաջողեցաւ։ Ինքն ձեռքէն բռնեց բարեկամական ողջոյն մը տալով, և տրժդոյն և լքեալ տեսնելով զայն, որչափ որ կարելի էր դատել հակառակ կապոյտ ակնոցին։

— Լաւ ուրեմն... հարցուց անոր զուարթ ձայնով մը, միթէ՞ պատահմամբ հիւանդ պիտի լինինք։

— Ցանուն Աստուծոյ, Պ. Ցիրքի, ըսաւ դեռատի օրիորդն ընդհատեալ ձայնով, թողէ՛ք որ անպնիմ. կը խեղդուիմ. ինձ կը թուի թէ պիտի մեռնիմ։

Արդարեւ, հաղիւ իւր ոտից վրայ կը կենար։ Տելեմաք բոլորովին խանդաղատեցաւ։ Բայց անհարին էր տախտակամածին վրայ ոտք կոխել։ առանց մինչեւ տակրները թրջուելու։ Սակայն և այնպէս դեռատի օրիորդը սանդուղքին առաջին աստիճաններէն վեր ելաւ, քանի մը շունչ մաքուր օդ ծծեց և նոր կենդանութիւն մ'զգաց։ Կրցաւ բացատրել Տելեմաքին թէ դիշերն ի՞նչպէս անցուցած էր խնամելով զՏիկին Շուսէյքրը, որ ծովահարութենէ կը նեղուէր։

— Շատ աղէկ եղեր է, ըսաւ Տելեմաք այնպիսի համոզեալ ձայնով մը, որ օրիորդը չկրցաւ իւր ծիծաղը բռնել։

Բայց արդէն անձրեւաջուրն իւր մաղերէն և դէմքէն վտակի պէս կը հոսէր, հարկ եղաւ նորէն վար իջնել։ Իւր ակնոցն, որ անձրեւի կաթիլներով ծածկուած էր, կը կուրցնէր զինքն. անհոգութեամբ մը հանեց զայն՝ իւր աչաց վրայէն։ Տելեմաք ճիչ մ'արձակեց։

— Երեք օր առաջ հանդիպած էի ձեզ շոգեկառքին մէջ։...

— Կը յիշէ՞ք... ըսաւ, իւր աչերը փոքր ինչ խոնարհեցնելով։

Դեղեցկադոյն կապոյտ աչքեր, թէպէտ այն օրը երկինց կամարին վրայ ամենափոքր կապոյտ անկիւն մը չէր երեւեր։

— Եւ դո՞ւք, ըսաւ Տելեմաք մտենալով, ինքն իսկ զարմացած այն փաղաքուշ երեւոյթին վրայ, զոր իւր ձայնն առած էր ակամայ։

Օրիորդը լուռ ժպիտով մը պատասխանեց։ Բայց արդէն անձկութիւնը կը տիրէր իւր վրայ, անչնչելի օդի մը մէջ հեղձման սոսկալի անձկութիւն մը։ Տեղատարափը կը սաստկանար։ Տելեմաք տեսաւ որ օրիորդը կը ժգունէր և իւր ոտից վրայ կ'երերար։ Խորհելու ժամանակ չունեցաւ. իւր թեւն անոր մէջքն անցուց, փետուրի մը պէս վերցուց, իւր սենեկին դուռը բացաւ, որ հաղիւ երեք քայլ հեռի կը գտնուէր, և զայն բազմոցին վրայ դրաւ նուաղեալ, մանաւանդ թէ դիակ մը։ Ինչ դիտնար ժամանակ անցաւ մինչեւ որ պաշտօնի մեծ, երիտասարդ մը գրեթէ (գրեթէ՝ զի ինչ ընդհանուր ժամանակ միանգամայն։ Այս անակնկալ ծեծը զարհուրեցուցիչ [illegible] ան, և առաւել ապուռնեալ սկսաւ

ալ զրկուած են այժմ Նորա դասախօսութենէն։ Ժողովն որոշեց առ Ուսումնական խորհուրդն յղել սոյն խնդրագիրն՝ ի պարտաւորաչաճ ուշադրութիւն։

4.—Ժողովն պատրիարքական փոխանորդ Հօր տեղեկագրէն իմանալով, որ Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Մատթէոս եպիսկոպոսի վախճանէն հետէ եկեղեցական պաշտօնական անձ մը չկայ, և Շիրէֆեան Տ. Իգնատիոս վարդապետ անդ կդտնուի և հանդուցելոյն խնդրանօք գացած է, առժամանակեայ առաջնորդական տեղապահ կարգեց զնա՝ առաջիկային վերապահելով առաջնորդական ընտրութեան գործը։

5.—Զարսանճագի առաջնորդական տեղապահ Տիմոթէոս վարդապետ Հանէսեան ժամանակի մը հետէ ի Պատրիարքարան ուղղած նամակացը մէջ Պոլիս գալու դիտաւորութիւն յայտնած ըլլալով՝ ժողովն որոշեց ազգարարել անոր որ չելնէ վիճակէն և չարունակէ պաշտօնը։

6.—Երուսաղէմայ ազգային դպրոցոց պատուիրակ Սահեան փաշա Ասլանեան յայտագրած լինելով, թէ գաւառական ընդհանուր ժողովոյն կազմակերպութեան ձեռնարկած է, և Ապրօ Տիգրան փաշա անդամ ընտրուելով՝ ընդունած է սոյն պաշտօնը, և միանգամայն քան առաջարկութեան իւր յօժարած է՝ իւր մեկնելէն ետքը խնամ տանիլ տեղւոյն ազգային գործոց, ժողովն որոշեց շնորհակալեաց թուղթ գրել առ Տիգրան փաշա, ինչպէս որ Ամեն. Տ. Պատրիարք Հայրն ալ պատշաճ դատած էր։

7.—Ժողովն զբաղեցաւ Ատանայի Տ. Ուխտի Միութիւն անուն ընկերութեան անդամոց աքսորման խնդրով, և տնօրինեց զարժանն։

8.—Նարլը դափուի Թաղէն Տէօքմէճեան Միհրան էֆէնտի երեսփոխան ընտրուած ըլլալով, նորա ընտրելութեան հանգամանքն ստուգեց ժողովն, և որոշեց տեղեկագրել առ Ազգային ժողովն։

9.—Ըստ որոշման Ազգային ժողովոյ՝ պատուիրեց հրահանգ զրկել առ առժամանակեայ քարոզիչ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Իւսկիւսարի, նոր ընտրեալ բայց հրաժարեալ երեսփոխանին տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու համար։

Երէկ կաթողիկոսական յանձնաժողովն իւր Գ. նիստն ըրաւ Դաւթիոյ թաղական խորհրդարանը։ Ս. Պատրիարքը անձնական տկարութեան պատճառաւ չկրցաւ նախագահել։ Բայց ի Կ. Իւմիւճեան էֆէնտին, որ տակաւին հիւանդ է, մեացեալ բոլոր անդամք ներկայ էին։

Յանձնաժողովն որոշեր է հեռագիր մը ուղղել առ Ամեն. Տ. Մակար Սրբազան, և կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ 1 Յունուար 1884 թուականաւ Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ զրկուած պաշտօնագրոյն պատասխանը անցագաղ խնդրել հեռագրով։ Յանձնաժողովն դիւանական քանի մը խնդիրներ ալ կարգադրելէն վերջը, ըստ յանձնարարութեան և որոշման Ազգ. ժողովոյ՝ խառն նիստ ըրաւ խմբագրական դիւանի հետ, որոյ կողմանէ ներկայ էր միայն Մելիքեան Մկրտիչ էֆէնտի, կաթողիկոսական խնդրոյն վերաբերեալ օրինական ծրագրին խմբագրութիւնը վերջնականապէս կարգադրելու համար։ Խառն Յանձնաժողովն սոյն ծրագիրն յօդուած առ յօդուած կարդալով՝ խմբագրական աշխատութիւնը աւարտեց։ Կը յուսամք որ այդ ծրագիր Ընդհ. ժողովոյ յառաջիկայ նստին իւր վերջնական ուրոյնումը կ'ընդունի։

Երէկուան Էյոբէի մէջ կը կարդանք.

«Ներսէս Սրբազանի հրաժարման նշանակութիւնը, ինչպէս նաեւ սոյն հրաժարականն ընդունելու կամ չն. Սրբազնութիւն իւր պաշտօնին գլուխն անցնիլ հրաւիրելու մասին Վարչական խորհրդոյ առենապետին կողմէ եղած առաջարկութեան նկատմամբ Հայոց Ազգային ժողովին մէջ տիրող դժուութեանց պատճառաւ, մայրաքաղաքիս Հայ գործաւորք գումարում մ'ըրին, յորում որոշեցին ներկայ գտնուիլ Ազգային ժողովոյ յառաջիկայ նստին, և յայտնապէս ընդդիմանալ ժողովոյ այն կուսակցութեան, որ կը հակի Ներսէս Սրբազանի հրաժարն ընդունելու։ Առաջին առնելու համար այս ցոյցին, որ ծանր հետեւանքներ կրնայ ունենալ, Ազգային ժողովոյ դիւանն որոշած է այս շաբթու ի նիստ չհրաւիրել իւր անդամներն, և յառաջիկայ նիստն յետաձգած է ցվեւոր. 3/15։»

Մեք տեղեկութիւն չունինք «Հայ գործաւորաց» այսպիսի գումարման մը և որոշման մը նկատմամբ, որք անհաւատալի կը թուին մեզ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ազգանուէր Հայուհեաց այս գիշերուան պարահանդիսի համար եղած պատրաստութիւնք ցոյց կուտան թէ այդ հանդէսը եղանակին մեծ դէպքը պիտի համարուի, և պիտի կրնանք զայն հռչակել պարահանդէսներու թագուհին։ Սաղդ տեղեկութիւններ ունինք որ լուսավառութիւնը փոքրիկ հրաշալիք մը պիտի համարուի, նոր ոճով լուսավառութիւն մը որուն նմանը դեռ Պոլսոյ չէ տեսած։

Էյոբէի անօրէն Պ. Ուլիթէյքը որ իւր գրական տաղանդին այնքան յաջողակութեամբ կը միացնէ երաժշտական նուրբ ճաշակ մը, իւր պաշտպանութիւնը շնորհած է երաժշտութեան, և ձէմարուայի նուագածուցխումբին ընտրութիւնք գրական մ'է թէ երաժշտութիւնը այնքան քաղցրանուագ պիտի լինի որ հանդիսին մեծագոյն հրապոյրներէն մին պիտի կրնայ համարուիլ։

Մասնախումբը փափուկ ճաշակով մը իւր մասնաւոր հոգածութեան առարկայ պիտի ընէ օթեակներու ամենեւ հիւրերն որոց զուարճանքն պիտի հրամցուին նոյն և զանազան իրը հրաւիրուած ըլլալին ընտանեկան երեկոյթի մը։

Բան և վեց հիւրամեծարք պիտի հսկեն հանդիսին կանոնաւորութեանը և մասնաւոր ուշադրութիւն պիտի ընեն՝ որ ո՛ և է անախորժ դէպք չպատահի։

Վերջապէս մասնաժողովը ամէն ջանք ըրած է որ հանդէսն եղական ըլլայ և հանդիսականք մեծաւ գոհութեամբ վերադառնան։

ՊԱՏՃԵՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՑՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ
ՆՈՐԱԿԱՐԳ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ
ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ ԱՌ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՆ
Ի Նիստ ԺԸ — 20 Յունուար

Ազգային ժողովն, 1883 Դեկտ. 9 նստին մէջ բարեհաճած էր մեզի պաշտօն տալ, իբր յատուկ Յանձնաժողով, Ս. Երուսաղէմի պարտուց բարձման համար վարչութեան ձեռք առած միջոցներուն տեղեկանալ և ըստ այնմ կամ վարչութեան հետ համաձայնութեամբ կամ առանձինն իւր տեղեկագիրն ներկայացնել իրեն։ Ազգ. ժողովն որոշած էր նաեւ որ սոյն տեղեկագիրը միամեայ պայմանաժամաւ առ ինքն ներկայի։

Արդ Յանձնաժողովս պաշտօնին յատկացեալ այդ պայմանաժամն լրացած լինելով, պարտ կը համարինք գալ այսօրուընէ տեղեկագրել, ինչ որ պարագայք ներեցին մեզ կատարել այդ միջոցին մէջ։

Յանձնաժողովս երկու անդամ Բարձրագոյն ժողովոյ հետ միանալէ և այդ կարեւոր խնդրոյն անցեալին վրայ դիւանական տեղեկութիւններն ստանալէ յետոյ, ըստ առաջարկութեան նորա համաձայնեցաւ միանալ Ս. Երուսաղէմի պարտուց բարձման համար 1879ին կարգեալ Յանձնաժողովոյ հետ, և Ազգ. ժողովոյ կողմէն յանձնարարեալ պաշտօնին ձեռնարկել։ Հետեւաբար, երկու համագումար նիստերու մէջ, մանրամասն քննութեան Ս. Երուսաղէմի պարտուց խնդիրն իր բոլոր պարագայներովք։ և տեսնուեցաւ որ, յիշեալ Յանձնաժողովն խղճի մտօք աշխատած է պարտուց բարձման համար այլ և այլ միջոցներ ձեռք առնուլ։ և եթէ նպատակին համապատասխանող արդիւնք ձեռք բերուած չէ, ասի պէտք է վերագրել պարագայից պահանջման։

Իսկ գալով կայսերական կառավարութեան միջոցաւ զինուորական որոց վրայ յաւելմամբ հաւաքման եղանակին, որ Ազգ. ժողովոյ մասնաւոր ուշադրութեանը նիւթ եղած էր։ ըստ որում անցեալ ամի Փետր. 17 թուականէն ի վեր, այդ միջոցը կայսերական կառավարութեան ներկայացեալ և քանիցս թախանձանօք կրկնուած լինելով հանդերձ, ցարդ անսպառասխանի մնացած էր, և ըստ որում Բազ. ժողովոյ դիւանն իսկ յայտարարեց թէ, արդի կացութեան մէջ, այժմէն հարկ չկայ այդ եղանակն քննութեան առնուլ, այլ պէտք կայ ուրիշ եղանակներու վրայ խորհրդակցիլ։ Յանձնաժողովս համաձայնեցաւ սոյն յայտարարութեան և որոշուեցաւ այս մասին պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյ եւս կարծիքն ստանալ, և ապա վարչութեան հետ վերջնական բանակցութեամբ՝ նոր եղանակաց մասին առաջարկեալ համաձայնութիւնք գոյացնել։

Ահա այս վիճակին հասած է մեր պաշտօնը։ Ս. Ծննդեան տօնական օրերը չներեցին աւելի յառաջ տանիլ։ և ըստ որում Յանձնաժողովիս պայմանաժամն լրացած է, Ազգ. ժողովոյ կը մնայ որոշել, ինչ որ արժան կը դատէ։

18 Յունուար 1884

(Ստորագրութիւնք)

Վահան Լորդ. Տեր Մինասեան
Նորբեան
Ս. Պ. Պ. Փափազեան
Ռ. Յ. Պէրպէրեան
Մ. Ալէքսանեան
Յ. Աբլակ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական պալատան բժիշկներէն յանձնաժողով մը կազմուեր է եէնիպազէնի հիւանդանոցին առաւել եւս բարեկարգութեան համար, և յանձնաժողովն ցաւելով տեղեկագրեր է թէ հիւանդանոցին բարդում պակասութիւններ ունի, և թէ՝ Էվգաֆի պաշտօնական կողմանէ կարեւորութիւն չտրուիր Հիւանդանոցի գործոց։

—

Խագիւղի թշուառաց ի նպաստ, Պօլսոյ քաղաքապետութեան պաշտօնական մէջ կարգեալ մեծ Յանձնաժողովն՝ Պօլսոյ քաղաքապետի խորհրդական Պոխոր էֆէնտիի նախագահութեամբ մասնախումբ մը կազմած է, որոյ պաշտօնն է նպաստներն բաշխել ըստ որոշման։

—

Ամասիոյ 18ին, Պոնտոյ-սէրայի կառավարութեան պաշտօնական գանձային յարկին մէջ հրդեհ պատահելով՝ նոյն յարկն ու քովի մէկ տունն այրեր են։ Գանձարանը գտնուած 960 հազար ֆիորինին մեծագոյն մասն ազատեր են։ Բաւական ճնաս եղեր է և բազում թղթեր մոխիր դարձեր են։

—

Քանի մը տարիէ հետէ կառավարութեան պաշտօնատունք սուրճ չէին տար պաշտօնակալաց և քարտուղարաց։ Զինուորական պաշտօնատունն այժմ սպարապետին հրամանաւ վերըստին սկսեր է առաւօտ և երեկոյ սուրճ տալ։

—

Արդիւեալ է՝ բաց ի Թուրքիայէն, ուրիշ երկրէ ծխախոտ փոխադրել Յեգիպտոս։ Արդ իմացուելով, որ Յունաստանէն բազում ծխախոտ Եգիպտոս կթափի փախստի ճանապարհաւ, հարկ եղեր է Յունաստանի կառավարութեան հետ բանակցիլ։

—

Պօլսոյ նաւահանգստաց վերատեսուչութիւնը՝ իտալական Ֆլորիո ընկերութեան մէկ շոգենաւուն մէջ, որ երկուշաբթի օրը հասաւ, 94 րէվոլվէր գտնելով գրաւեր է։ Պիրէոնէն տրուեր են այս զէնքերը։

—

Պաղտատի դատական վերատեսուչ Բէչիտ պէյ՝ մայրաքաղաքս կոչեցաւ հրամանաւ։

—

Ներքին գործոց նախարար Իսմէթ փաշա և պետական խորհրդոյ նախագահ Ալիի փաշա երէկ երկար տեսակցեցան մեծ Եպարքոսին հետ։

—

Թէքիրդէի նախնական դատարանին փոխանորդաց Հաճի Էմին էֆէնտիի դէմ բողոք տրուած ըլլալով թէ տեղւոյն ընակիչներէն Մուսթաֆայի հնով տունը օրինաց հակառակ վաճառել տուած է, դատական նախարարութեան կողմանէ Դոնեայի դատական վերատեսչին և քննչական դատախազին հրաման գացեր է՝ քննութիւն բանալու համար։

—

Ծխախոտի մաքսատան վերատեսուչ Թէֆիկ պէյ և Պանարոլի տեսուչ Աղիզ էֆէնտի՝ որ երեք տարի յառաջ ամիսստանուելով պաշտօնանկ եղան, և ապա դատարանք իրենց անպարտ վճռեցին զանոնք և որոշեցին վերահաստատել իրենց պաշտօնները մէջ, մինչեւ ցայսօր կմնան անպաշտօն։ Այժմ կլսուի թէ Օգոստ. Սուլթանն հրամայեր է՝ անյապաղ մէկ մէկ պաշտօն տալ նոցա, և կայսերական այս հրամանն հաղորդուեր է Բուսումախի վերատեսչութեան։

—

Բերայի Նոր Թատրոնին մէջ երէկ երեկոյ տեղի ունեցաւ Ֆէլիրմոնիէ (Նուագաւոր) ընկերութեան ներկայ տարւոյ երկրորդ նուագահանդէսն։ Ընտիր բազմութիւն մը որոյ մէջ բազմաթիւ Հայ ընտանիքներ կային, թատրոնը կիսով չափ կը լեցնէին։

Սէն-Սանի, Մասնէի, Վակնէր և Պէթովէնի հատուածներ յոյժ լաւ կերպիւ նուագեցան Պ. Լանկէի առաջնորդութեամբ և Բոբրուէլ Թէոտանունով հատուած մը կրկնուեցաւ։

—

Ֆոր կ'իմանայ թէ Բէրայի հանրածանօթ ընտանիքի մը վերաբերող երիտասարդ պաշտօնատար մը Ընդհ. Պարտուց մնուտկէն 300–400 ոսկւոյ արժեթուղթ գողնալով անյայտ եղած է։ Այս եղելութեան վրայ, արժեթղթոց մնուտկին վրայ հաշուոց ընդհանուր քննութիւն մը կատարուած է։

—

Արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշան, որ թռքատապէ կը նեղուէր, քիչ մը ապաքինած է, և կը յուսացուի թէ շաբաթէ մը պիտի կրնայ իւր պաշտօնատունն երթալ։

—

Արքունի Նաւարանին մէջ դպրոց մը բացուեցաւ Տէրութեան նաւային սպայից ծովային օրէնք ուսուցանելու համար։ Երեւելի օրէնսգէտ Հասիպ էֆէնտի գլխաւոր ուսուցիչ կարգեցաւ։

—

Պօլսոյ առողջապահական ժողովոյ կողմանէ ի պաշտօնէ կծանուցուի, թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ և Եգիպտոսի ուրիշ կողմերը 34 օրէ հետէ բոլէրայի դէպք պատահած չըլլալուն, և երկրին առողջական վիճակն բարւոքման վրայ համարում գոյացած ըլլալուն համար, որոշուեցաւ վերցունել Եգիպտոսէն և ջրանցքէն մաքուր անցագրով եկող նաւուց համար սահմանեալ հնգօրեայ քարանդինան, եւ ճանրորդներն ու նաւատիներն Թուրքիոյ նաւահանգստաց մէջ մի առ մի բժշկական քննութեան ենթարկել, և ընդունիլ եթէ կասկած չըլլայ նոցա առողջական վիճակին վրայ։ Այս որոշումն կայսերական հրամանաւ հաստատուելով՝ հաղորդուեր է որոց անկ է։

—

Արեւելեան–Ռումէլիի Նահանգապետին հրամանաւ պաշտօնական եղեր է Գրզանլըգի փոխ–կառավարիչն Ռուսաց ի Գրզանլըգ մնալուն հինգերորդ տարեդարձն շնորհաւորող հեռագիր մը առ իշխանն Պուլգարիոյ ուղղելուն պատճառաւ։ Պաշտօնական եղեր է նաև հեռագիրն քաջող պաշտօնակալն։

—

Կարնոյ ընդհանուր դատախազ Իսմէթ պէյ՝ որ երկու ամիսէ հետէ մայրաքաղաքս կգտնուի, քանի մ'օրէն կմեկնի։

—

Կայսերական հրամանով, ցամաքային սպայից համազգեստը պիտի փոխուի։ Բոլոր համազգեստներու գոյնն անխտիր կապոյտ պիտի լինի։ Վաղուան Սելամլըքէին ներկայ գտնուելիք զօրապետներն ու սպայները նոր համազգեստը պիտի կրեն եղեր։

—

Գերմանական հիւանդանոցին մէջ դարմանուող երեք գերմանացի պաշտօնատարներու առողջական վիճակին մէջ բարւոքում սկսած է տեսնուիլ, կըսէ Էյոբէի։

ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏՅԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐՈՎ ԵԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դահիրէէն յունվ. 31 թուով կը հեռագրեն անգլիական լրագրաց.

«Կորտոն զօրավարը վաղը ճամբայ պիտի ելնէր Ասուանէն։

Կորտոն փաշա նամակ մը զրկեց Մէհտիին, խնդրելով որ Եւրոպացի գերիներն ի Խարդում ետ զրկէ։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՖԷԻ ՄԻ ՆՈՐ ՎԷՊը

Այս օրերս Օգդավ Ֆէօֆէի մի նոր վիպասանութիւնը հրատարուեցաւ՝ Այրէ կէրը։

Օգդավ Ֆէօֆէ Ֆրանսայի հռչակաւոր գրագէտներէն մին ըլլալով, իւր մէն մի գործը գրական պատահար մը կը համարուի։

Թէեւ իրմէ մէկ երկու գործ միայն ունինք թարգմանուած, սակայն հեղինակին անունը բաւական գրական մ'է որ ընթերցողք ախորժով պիտի կարդան իւր այս վերջին վիպասանութեան ամփոփումը՝ զոր այսօր կը հրատարակենք։

—. Բօպէր տըլա Բավ և Մօրիս տը Ֆրէմէօղ գիւղի երկու դրացիներ են որք տասն տարեկան եղած ժամանակնին յաւիտենական բարեկամութիւն մը ուխտած են միմեանց։ Առաջինը ծովային սպայ եղած է և երկրորդը թնդանօթաձրաց գնդապետ։ Այն պահուն յորում կսկսի Օգթաւ Ֆէօֆէի վէպը, երկու բարեկամներն իրարմէ հեռի կը գտնուին իրենց պաշտօններուն բերմամբ։

Բօպէր տը լա Բավ կը գրէ իւր բարեկամին թէ կամուսնանայ Օրմանի տ'Էվինուսի հետ, որ հրաշալի գեղեցկութիւն մը, «դիցուհի» մ'է, այնքան «դիցուհի» որ ծովային սպայն խելքը գլխէն թռած, հրաժարական կուտայ պաշտօնէն։ Բօպէր տը լա Բավ երեք հարիւր հազար ֆրանգ եկամուտի տէր է։

Մօրիս տը Ֆրէմէօղ հակակրութիւն մը կ'զգայ այդ կնոջ դէմ որ այսպէս կը խորտակէ իւր բարեկամին ապագան։

1870ի պատերազմը վրայ կը հասնի եւ երկու բարեկամները զիրար կը գտնեն Շանդիի բանակին մէջ երբ կը նահանջեր Մանսի վրայ։ Ճակատամարտի մը մէջ, Բօպէր տը լա Բավ մահացու հարուած մը առած է և իւր վրանը կոչել տալով իւր բարեկամը, կը հաղորդէ անոր թէ բոլոր հարստութիւնը իր կնոջը կը թողու։

— Բայց գոնէ՛, կըսէ դժբաղդ երիտասարդը, խօսք տո՛ւր ինձ ըսել կնոջս թէ կ'արգիլեմ իրեն։ . . թէ այս իմ վերջին կամքն է, թէ կ'աղաչեմ, կը պաղատիմ . . . եթէ երբէք ամուսնանայ, եթէ երբէք ուրիշի մը երթայ, դերեզմանիս մէջէն վեր պիտի կանգնիմ, և պիտի տեսնէ ուրուականս որ պիտի դայ զինքն անիծել . . . ըսէ՛ տունը իրեն . . . կը խոստանա՞ս։

— Այո՛, կը խոստանամ։

Եւ Բօպէր զգաց թէ Մօրիս թեթեւ մը իւր ձեռքը կը սղմէր, և վայրկեան մը չունչ առնելէ յետոյ,

— Ա՜հ, Մօրիս, յարեց ողբալը դողդողուն ձայնիւ, մի՛ երբէք սիրեր կին մը այնքան որքան ես սիրեցի Մառիան . . . կը տեսնես թէ ինչ հեռանք կ'ունենայ . . . բայց կը խոստանա՞ս ինձ ըսել իրեն ի՛նչ որ ըսի քեզ։

— Այո

— Պատւոյդ վրա՞յ

— Պատւոյս վրայ

— Շնորհակալ եմ

Հասարակուրդը, և բանակին վերակազմութեան առաջին աշխատութիւններն հաւիւ կարելի ըրին Մօրիսի քանի մը ամիսներ վերջը վերադառնալ իւր մօր քով որ գրացի էր Տիկին տը լա Բավի։ Բայց իւր գառն պարտականութիւնը կը ծանրանար խղճին վրայ, և օր մը ուզելով հոսկ ուրեմն կատարելզայն, գնաց իւր մեռեալ բարեկամին կնոջ տունը։

Այն կինը որ երեւցաւ յայնժամ Պ. տը Ֆրէմէօղի չէր հանապատասխաներ բնաւ այն զանչելի գեղեցկութեան զոր կ'ներեւակայէր մինչև ցայն վայր։ Տիկին տը լա Բավ աւելի սիրուն էր և վայելուչ, քան գեղեցիկ։ Դէմքին դծերը յստակ և փափուկ էին, դեղնած թուխ գոյն մը, սև մազեր ամփոփ հիւսկերով և չքնաղ ուփոփուկ ականջներ։

Զինքն առաջին անգամ տեսնողին աւելի մեծ կ'երեւէր քան ինչ որ էր, վասն զի զանչելի կազմուածք մ'ունէր։ Իւր կերպարանքը և մարմնոյն բոլոր մասունքներն ունէին չափուց հաճեմատութիւն և այն կատարեալ ներդաշնակութիւններն որք անմնան շնորհօք կը գեղազարդեն կին մը և որոյ մէն մի շարժումն հրապոյր մը կը դառնայ։

Տիկին տը լա Բավ հարիւր ներս մտած և առանց պատասխանելու սպային յարգալիր ողջոյնին, դէպի նա գնաց և ձեռքն անոր երկարեց։ Մօրիս այժմ սեղմեց այդ ձեռքը և վերստին խոնարհութիւն մ'ըրաւ։ Այրի կինը աթոռ մը ցոյց տուաւ և ինքն ալ նստելով, արմուկը սեղանին վրայ դրած, գլուխը ձեռքերուն մէջ,

— Ամեն բան պատմէ՛ ինձ, ըսաւ։

Պ. տը Ֆրէմէօղ սկսաւ յայնժամ իր ծանր և անոյշ ձայնովը նկարագրել այն օրը ուր Բօպէր մահացու վէրքը առած էր։ Եւ ուզելով իւր բարեկամին դիւցազնական վարմունքը և փառաւոր վախճանը առաւել ևս զգալի ընել, քիչ մ'աւելի մանրամասն պատմեց Օրինեխի ճակատամարտը։

Յետոյ նկարագրեց գիշերային այն ժամն ուր ծիլիէն տեղակալը Բօպէրի կողմանէ հաղորդելով եկած էր զինքը փընտռելու։ Մահկանացու կինը մոխի կընէր ակնդէտ և անձկանօք։ Պատմեց թէ ինչպէս մնած էր այն հիւղին մէջ զոր ձիւնը պատած էր, և նկարագրեց այն տխուր տեսարանը որուն վրայ եղաւ։ Երբեմն կ'ընդհատէր պատմութիւնը, որպէս զի քիչ մը զօրացնէր խռովեալ և հեղձամղձուկ ձայնը։ Եւ երբեմն կը ջանար համառօտ անցնիլ խել մը պարագաներու վրայ, որպէս զի խեղճ կնոջ նորանոր և անօգուտ յուզմունքներ չի պատճառէ։ Բայց Մառիան հրամայական բառով մը կամ ձեւով մը կը պնդէր որ չարունակէ և զանց չընէ այդ վշտաբեր դիպուածներուն եւ ո՛չ մի պարագայն։ Վերջապէս հասաւ այն յետին և դերագոյն յանձնարարութեան, զոր՝ Բօպէր ըրած էր իրեն, պարտք դնելով իւր վրայ ամէն բանէ առաջ աւանդել նմա՝ զոր այնքան սիրած էր, յիշատակ մը անոր համար ուղեցած իւր հուսկ յետին մնածմանց։

Այս պահուս Պ. տը Ֆրէմէօղ օտքի ելնելով, սեղանին վրայէն գնաց առաւ ենոսէ փոքրիկ արկղիկ մը զոր հոն դրած էր ներս մտած պահուն, և զայն այրի կնոջ յանձնեց։ Տիկին տը լա Բավ վայրկեան մը վարանելէ յետոյ, բացաւ արկղիկը և մէջը գտաւ մեռելային տխուր մի-չտակները — ժամացոյցը, Լէգէոնի խաչը, մի քանի ընտանեկան առարկայներ, սեւ մազերու խոպոպիկ մը և չասպիկի մը արիւնաներկ կտորը։

Դեռատի կինը որ մինչեւ այն ատեն չէր յուզուած, մարած ձայնով մը մրմնջեց

—Խե՛ղճ բարեկամ, խե՛ղճ տղայ։

Սիրտը փղձկեցաւ և սկսաւ հեծկլտալ սաստկապէս, արմուկները սեղանին կրոթնցուցած։ — Կ'արտասուէր յուզմամբ և արցունքներն իրը վճիտ աղբիւր մը իւր սպիտակ մատներուն մէջէն կը սողսկէր։ Աչքերը լեցուած՝ Պ. տը Ֆրէմէօղ զնա կը դիտէր։ Եւ իւր այս համակրալից խառնվութեանը մէջ, կ'զգար թէ միտքը տարօրինակ ատնջանքի մը ենթարկուած էր։

Դեռ ամբողջապէս չէր կատարած իրեն եղած յանձնարարութիւնները։ ա-նոնց ամենէն դիւրին մասը լրացուցած էր։ և ի՞նչպէս ըսել այրի կընոջ՝ ինչ որ դեռ ըսելիք ունէր։ Այդ եւրիտասարդը կինը — զոր այնքան պաշտած էր իւր ամուսին և որուն հետ այնքան վեհանձնութեամբ վարուած — թէ նշոյլ մը իսկ ցոյց տար այս պահուն թեթեւութեան կամ անտարբերութեան իւր ողբացեալ ամուսնոյն նկատմամբ, Պ. տը Ֆրէմէօղ տեսակ մը գոհունակութիւն պիտի զգար հաղորդել նմա՝ իւր պատիժ մը և իւր քաւութիւն մը, իւր ամուսնոյն յետին հրամանը։ Բայց երբ կը տեսնէր այս վշտահար արտայայտութեան անկեղծ սուգը և այդ սրտագուժ հաւատարմութիւնը նորա յիշատակին, ինչպէս հաղորդել նմա հրաման մը՝ որ որշան ալ մեղմ կերպով ըսուէր, բայց և այնպէս պիտի համարուէր անարգանք մը որուն խեղճ կինը արժան չէր։

Եւ այս կերպ վարուելով արդեօք չէ՞ր պաղեցնէր, եթէ մնատպէս ալ չմարէր, կնոջ սրտին մէջ այն զգացումները զորս իւր վաղամեռ բարեկամը կ'ուզէր որ յաւիտենական ըլլան։

Այս վայրկենական խորհրդածութիւններէն Մօրիս ինքնին եզրակացուց թէ խնայողութիւն էր և պատշաճ՝ ուրիշ օրուան մը թողուլ իւր պաշտօնին ամենէն փափուկ մասը, մինչև որ Տիկին տը լա Բավ ալ քիչ մը հանգստութիւն գտնէր։

Երբ տեսաւ որ Տիկինը քիչ մը ինքզինքին եկաւ, ոտքի ելաւ Մօրիս և յարգանօք հրաժեշտ տուաւ։

— Շնորհակալ եմ, Պարոն, ըսաւ Մառիան կտրուկ ձայնով մը և ձեռքը սեղմելով .... նորէն կ'ուզաս, այնպէս չէ՞։

Եւ Մօրիս մեկնեցաւ։

«Պէյքը փաշայի սպայակոյտին գլուխ Սարդորիքս զօրավարը Սուաքիմն կը հեռագրէ. — «Սինգադ և Թոգար մերն են տակաւին։ Թէպէտ մեզ բարեկամ Արաբք կը վարանին վերջին 10 մղոն ճամբան առնելով Թոգար մտնել, գրեցի Պէյքը փաշային որպէս զի անմիջապէս յառաջ երթայ Թրինքիտատի կողմէ։ Վաղը Պէյքը փաշայի հետ պիտի միանամ, և ուրբաթ օր յառաջ պիտի խաղանք։ Մի քանի օր առաջ Պէյքը փաշա հեծելազօրքով հետաղօտութիւն մը բրաւ, և ապստամբ Օսման Տիկնայի վրայ յարձակելով, անոր մարդոցմէն աւելի քան 120 մարդ սպաննեց և վիրաւորեց։ Երեք օր յետոյ հետեւակ զօրքով ես ճամբայ ելայ, և յարձակումի կրեցի Օսմանին կողմէ, որ քանի մը մարդ կորոյս, և ապա թշնամին երկրին ներսերը քաշուեցաւ։ Տարակոյս ունիմ թէ կարենանք օգնութիւն հասցնել Սինքադի բերդին։ Իսկ ուրիշ ամէն կողմ գործոց վիճակը լաւ է»։

—

Գահիրէէն փետր. 2 թուով կը հեռագրեն Հավասի գործակալութեան.

«Պէյքը փաշա Թրինքիտատէն դուրս ելաւ յաղող կերպով, և ապստամբներէն դուրս կորզեց։ Կը յուսացուի թէ դէպի Թօքար իւր յառաջխաղացութիւնն, որ այս օրերս կը սկսի, յաղողութեամբ պիտի պսակուի։»

—

Խարդումէն յունուար 29 թուով կը հեռագրուի թէ Եգիպտացի հրամանատար Սալա պէյ, որ Սուանկի մէջ կարեւոր դիրք մը կը պաշտպանէ, շատ կը նեղուի Մէհտիին կողմէ և զօրաց և ռազմամթերաց պէտք ունի ստիպողաբար։ Այս լուրը բերած է Բուֆաղէն (Կապոյտ Նեղոսի վրայ) եկող զինուոր մը։

—

Խարդումէն յունուար 29 թուով կը հեռագրեն առ Թայմ.

«Կորոնն փաշա Խարդումի մերձակայ շէյլերուն նամակ մը ղրկեց, խնդրելով որ Խարդում գան։ Կը կարծեմ թէ այս հրաւէր օգուտ չպիտի ունենայ։ Շատ ուշ է հաշտարար քաղաքականութիւն մը փորձելու համար։»

—

Գահիրէէն փետր. 1 թուով կը հեռագրեն։

«Եգիպտացի երեւելեաց խնդիրն ընդունելով, նախկին նախարարապետ Բիաղ փաշա հաւանեցաւ նուազար փաշայի հետ աշխատակցիլ վասն կարգադրման արդի դրամական դժուարութեանց, և ընդունեց նախագահել յանձնախմբի մը, որ մէն մի գաւառի գլխաւոր երեւելիներէն բաղկացեալ է, նպատակ ունենալով վարձել Տօմէնի վարչութեան պետական հողերն։ Այս հողեր մաքրելու բաժնուելով գիւղացւոց վարձու պիտի տրուին, այնպիսի գներով որ բաւեն վճարելու Տօմէնի փոխառութեան կտրօնն և հողային տուրքն, այսպէս առաջքն առնելով տարեկան բացերու և բառնալով արդի բաղմաթախս վարչութիւնն։ Յանձնախմբին առաջին նիստը վաղը տեղի պիտի ունենայ, և Տօմէնի վարչութեան անդիւացի և Ֆրանսացի պատուիրակք ներկայ պիտի գտնուին։

«Նուազար փաշա ծրագիր մը կը պատրաստէ, որ նմանօրինակ կարգադրութիւն մը կ'ընէ Տայրէի Սանիէի պետական կալուածոց նկատմամբ։»

—

Ցունաստանի մէջ ծաղկի հիւանդութիւնը մեծամեծ կոտորածներ կընէ։ Աթէնքի լրագիրները դառնապէս կը դանդատին և հրաւէր կը կարդան կառավարութեան, որպէս զի ազդու միջոցներով առաջքն առնու այս հիւանդութեան՝ որ կը վախցուի թէ Ցունաստանի ամէն կողմերը պիտի տարածուի։ Բրօէ լրագրին գրածին նայելով, շատ մը գիւղերու և գաւառակներու բոլոր բնակիչներն այս հիւանդութենէն մեռեր են։ Կութիյօն քաղաքը և իւր շրջակայքը ցաւալի վիճակի մը մէջ կը գտնուին։ Հիւանդութիւնը այն աստիճան ահարեկիր է քաղքին ժողովուրդը, որ ընդհանուր ահ ու դող կը տիրէ ամէն կողմ։ Բոլոր խանութները և վաճառատունները դռցուեր են, հացագործներն ալ սկսեր են հաց չթափել և ժողովուրդը որոշեր է ուրիշ տեղ դաղթել։

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ

Այսօր, մինչև ժամ 6½, Հավասի գործակալութիւնը մեզ չէր հաղորդած Անգլիոյ Խորհրդարանին բացման լուրն և Վիքտորիա Թագուհւոյն ճառին խմբագիրը, թէպէտ Խորհրդարանն երեկ (փետր. 5) բացուած է, և թէպէտ նոյն գործակալութիւնն յետ բացման Լորտերու ժողովոյ մէջ լրտ Սալիսպըրիի ըրած մէկ առաջարկութիւնը ծանուցած է մեզ արդէն։ — Ռիւդերի գործակալութիւնն ալ նոր հեռագիր չհաղորդեց մեզ այսօր։

Այս աւուր Թղթաբերով եկած լրագիրք, որոց Թուականը մինչև փետր. 3 կը հասնի, համառօտապէս կը ծանուցանէին Թագուհւոյն արտասանելիք բանախօսութեան խմբագրութիւնը։ Եգիպտոսի մասին Թագուհին պիտի կրկնէ եղեր նախորդ խոստումները թէ Անգլիական զօրքերն Եգիպտոսէն պիտի քաշուին այն ժամանակ երբ այդ երկրին վիճակն հընարաւոր ընէ այսպիսի տնօրինութեան մը գործադրումը։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեկի Էֆէբէոին մէջ կը կարդանք.

«Ցունաց Պատրիարքարանի խնդիրն առ կախ կը մնայ միշտ, բայց նշաններ կան թէ Բ. Դուռը միջոցներ կը փնտռէ զայն լուծելու։ Ռուսական դեսպանատան միջնորդութեան նկատմամբ, զոր օտար լրագիրք ծանուցին, մեր տեղեկութիւնք չեն հաստատեր թէ դեսպանն իւր այս միջնորդութեան հիմն առաջարկած լինի Պուլկարաց Եկղեցիին ճանաչումը։ Ստոյգ է թէ Ռուսիոյ դեսպանատունն համաձայնութեան միջոց մը փնտռած է, բայց առաջարկեալ հիմն որ և է վերաբերութիւն չունի Պուլկարական Եկղեցիին հետ։ Կարգադրութիւն մը զոյացնել փորձուած է առաջարկելով Պատրիարքին թէ, իւր հրաժարականն ետ առնելու պայմանով, Պէրաթն հին ձեւովն յանձնուի իրեն, հանդերձ յաւելուածով մը, յայտարարող թէ կառավարութիւնն իրեն կը վերապահէ Պէրաթին խմբագրութիւնը փոփոխելու իրաւունքն, երբ հարկն զգալի լինի։ Սինոդն և Խառն ժողովն իրենց սկզբունքն այս կերպիւ թողուլ չուզեցին, և բանակցութիւնք երկ չունեցան։ Խնդիրն յանկարծական և ձախող կերպիւ յուզուած լինելով, ամէն կողմանէ դժուարութեանց առիթ տուած է։ Կառավարութիւնը կը պնդէ թէ Օրթոդոքս հասարակութիւնն «առանձնաշնորհեալ» մարմին մը չէ, մինչդեռ Ֆէների Պատրիարքարանը կը պնդէ թէ նախկին հրամանագրերն, որք ցարդ պահպանած են այդ մարմնոյ կազմական կեանքն, «առանձնաշնորհումներ» են։

Էֆէբէոն այս իրաւաբանական կէտն որոշելու համար Բ. Դրան ծանձնախումբ մը կազմելու դիտաւորութիւնը ծանուցանելէ յետոյ, կը կրկնէ թէ պէտք է փակել զայս խնդիր՝ իրաց նախկին վիճակին վերադառնալով, և յայնժամ յանձնախմբերու ձեռօք պէտք է քննել թէ Բ. Դրան հաստատապէս փափաքած փոփոխութիւնքն ինչ կերպիւ կրնան ի գործ դրուիլ։

Էֆէբէոն կը յիշէ նաեւ այն բաղմաթիւ հանրագրեր որք բոլոր յունական դաւառներէն կը ղրկուին Ֆէների Պատրիարքարանը, նկարագրելով ժողովրդային զգացումն առանձնաշնորհմանց խնդրոյն և Պատրիարքին հրաժարման նկատմամբ, և կը յարէ. «Առանց չափազանցելու այս ցոյցերուն կարեւորութիւնն, ադոնք նշանակութենէ զուրկ չեն թուիր սակայն, և դոնէ կառավարութեան առիթ կ'ընծայեն ճարտարապէս դարձընելու կարծեաց հոսանք մը, որոյ արդի ուղղութիւնը գոհութեամբ չը կրնար դիտուիլ։»

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

ԲԱՐԻԶՈՒ ՀՆԱՎԱՃԱՌՆԵՐԸ. —

Բարիզի քաղաքապետութիւնը մօտերս որոշած է մասնաւոր ընկերութեան մը մենաւաճառն ընել քաղաքին հնավաճառութիւնը։ Հնավաճառք՝ որք ահագին թիւ մը կը կազմեն, միթիթկներ կը գումարեն և բազքագրեր կոտորագրեն այս միջոցիս։ Այս ցոյցերուն կարեւորութիւնն երեւան հանելու համար, աւելորդ չեմք համարիր մի քանի ծանօթութիւն տալ այս արհեստաւորաց վրայ։

Բարիզի հնավաճառք 4 դասակարգի կը բաժնուին. 1. Առաջին դասակարգը կը կազմեն անոնք որք մասնաւոր կարգադրութեամբք և ստակ վճարելով իրենց վրայ կ'առնուն 12–15 տանց բակերու աղտեղութիւնները մաքրել և այս գործին համար միջին հաշուով կը վճարեն 250 ֆրանք, որ տարեկան մէկ ու կէս միլիոն ֆրանքի հոսող գումար մը կը կազմէ հնավաճառաց պիւտճէին վրայ։ Այս կարգի գործաւորք օրը մէկ կողով ցնցոտի կը ժողովեն՝ որ 9–10 ֆրանք կարժէ. բայց ենթադրելով թէ իւրաքանչիւր կողով 7 ֆրանք արժէ և տարուան մէջ 310 օր միայն աշխատին, տարեկան 13 միլիոն ֆրանք կարտադրէ։

2. Երկրորդ դասակարգը կը կազմեն ՇԻՆՈՊԵՍՔ որք փողոցները և հրապարակները կը շրջին։ Հաշիւ եղած է որ 30,000 շրջող հնավաճառք կան. — դնենք սակայն 25,000՝ որք օրը առնուազն կէս կողով ցնցոտի կը հաւաքեն 3 ֆր. կամ 3 ֆր. 25 էն, և կունենան տարեկան 25 միլիոն ֆրանքի ահագին գումար մը։ —

3. Վաճառականները՝ որք երրորդ դասակարգը կը կազմեն, տարեկան 3 միլիոն ֆրանքի ցնցոտի կը հաւաքեն։

4. Ֆանֆրը՝ որք վերջին դասակարգը կը կազմեն գրեթէ 5 միլիոն ֆրանքի ցնցոտի կը հաւաքեն տարին։

Այս կերպով հաշիւ կըլլայ որ Ֆրանսայի մէջ հնավաճառաց ձեռօք հաւաքուած ցնցոտին՝ անդամ մը որ կը զտուի և վաճառականաց կը յանձնուի, տարեկան 46 միլիոն ֆրանքի գումար մը կարտադրէ։

ՀԻՆ ՏՈՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Տաքսաւին Ֆրանսայի մէջ պահուած է Մանօն Լէսքօ հռչակաւոր վիպասանութեան առաջին տպագրութենէն օրինակ մը՝ որ մէկ դար առաջ տպագրուած է։ Բացի իւր հնութենէն, այս հազուագիւտ գիրքը փոքր ի շատ պատմական անցեալ մ'ալ ունի զոր աւելորդ չըլլայ թերեւս յիշել։

Ամուրդի մը ժամանակ այս գիրքը գնեց բժիշկ մը որ յետոյ աղետալի համբաւ մը ստացաւ։ Այս անձն էր Տօքթէօր Քոնթի տը լա Բօմբրէյ որ սպաննեց Տըբօ անուամբ կին մը և գլխատուեցաւ։

Շատ դրաստեր անէ մ'էր այս բըմբշկը։ Դատապարտուելէն քանի մ'օր առաջ խնդրեց բանտապետէն որ իւր մատենադարանէն քանի մը գիրք բերեն, որպէս զի ընթերցմամբ անցընէ ժամանակն մինչև որ գլխատման օրն գայ հասնի։

Նախ մերժեցին իւր այս խնդիրքը, վասն զի կը վախնային որ մի դուցէ դատապարտուելէն առաջ իւր գրքերէն մի քանին թունաւորած լինի և անոնց միջոցաւ անձնասպանութեան դիմէ։ Բայց Տօքթ. Քոնթի խնդրեց որ հանդիպած գիրքն առնուն բերեն։ Բերած գիրքերէնին Մանոն Լէսքօյի այս հատորն էր։ Դատապարտեալ բժիշկը կը լափէր գիրքն, և ամէն լուսանցքները ծանօթութիւններով կը լեցնէր։ Երբ վերջին երեսն հասաւ, անդողդոջ ձեռօք իւր ստորագրութիւնը դրաւ և գիրքն յանձնեց իւր բարեկամներէն միոյն։ Բարեկամը գիրքը պահեց և Տօքթ. Քոնթիյի մահուանէն յետոյ երեւան հանեց զայն։

Այս հատորն է ահա որ մինչեւ ցայսօր պահուած է։

—

ԹԱՏՐԵՐԴԱԿ ԲԱՐԵԲԱԽՏ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ

Բարիզու Ժիմնազի Թատրոնին մէջ 4 նոր թատերգութիւնք վերջին օրերս յիսուն անդամ ներկայացուելով այնպիսի հասոյթ մը արտադրած են որ թերեւս մեզի համար չափազանց թուէր, եթէ «Թատրերգական հեղինակաց ընկերութեան» դիւանի տումարներէն քաղուած և ճշդուած չբլլային այս թիւերը։

Սէրժ Բանին	245200	ֆր.
Փարիզական վէպ մը	253415	»
Պարոն Նախարարը	244434	»
Դարբնոցին վարպետը	309679	»
Ընդամենը	1052758	»

—

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱՆ

Ցունուար 16|28ի երեկոյին Անգլիական երկու շոգենաւներ իրար բաղխեցան Մանշի ծովուն վրայ, մին՝ Սէրէ ովլէսթ անուն, որ Լոնտրա կ'երթար, և միւսն՝ Սէդլը անուն որ Լոնտրայէն կուգար և կ'երթար ի Սիտնէյ։

Այս վերջինը ընկղմեցաւ և երեսուն ուղեւորք ծովամէն եղան։

Իսկ Սէրէ ոֆ լէսթ շոգենաւը մեծ վնաս մը չկրեց։

—

ՍՈՒՐՃԻՆ ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ինչ յառաջդիմութիւն։ Այժմ Եւրոպա օգուտ կը քաղէ մինչև իսկ սուրճին տակն գտնուող այն չնչին մրուրէն, զոր մենք աստ կը թափենք՝ առանց նորա կարեւորութիւն մը ընծայելու։

Սոյն անուշահոտ (առօմաթիք) հեղուկը Եւրոպացի այժմու նաւաստեաց և զինուորաց գլխաւոր մնունդն եղած է։

Երբեմն հողագործք կը բաւականանային իրենց պարտիզից մէջ խահուէյի մի քանի տունկեր մշակելով, բայց այսօր երբ այցելենք Ֆրանսայի հիւանդանոցները, վարժարանները ու զօրանոցները, նորա գործածութիւնը խիստ յառաջացեալ վիճակի մէջ պիտի գտնենք։

«Սուրճին մրուրը, կ'ըսէ Պ. Բաեէն քիմիագէտը, ՍՕՐԷ ԵՒ ՖՕՖՈՐ ՈԷ ՀՕ բաղկացեալ է։ Կընայ իբր ազբ արտերու մէջ գործածուիլ, և սորա առաւելութիւնն կը կայանայ յայնմ թէ՝ քիչ ժամանակէն վայրենի ու անպէտ բոյսերն կը ջնջէ, բուսական միջատից արագ զարգացումն կ'արգիլէ և կ'արագրէ լաւագոյն տեսակ բանջարեղէններ և պտուղներ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

—

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 5 փետր.

«Լորտերու ժողով».— Ընդդիմադիր կուսակցութեան գլուխ Սալիսպըրի Մարգիզը կը յայտարարէ թէ՝ Անգլիա քարոյապէս պատասխանատու լինելով Եգիպտոսի գործոց նկատմամբ, անկարելի է որ թողու զնուտան, առանց Սուլթանին հաւանութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

—

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 Ցունուար

—

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քօնսոլիտ

Երկէ երեկոյ դոցուեցաւ....դհկ.	9	38
Պօրսային դոցուելէն վերջը «	9	35
Երկէ Բերայի մէջ.....	9	32½
Առաւօտուն բացուեցաւ..... «	9	31
Բարձրագոյն գին ..... «	9	31
Նուազագոյն ..... «	9	26
Կէս օրին ..... «	9	27½
Փոխառութիւն 1863.....ֆր.	57	—
« 1865..... «	55	—
« 1869..... «	49	
« 1873..... «	44	
Պօն ամբ Թրէզոր.....Անգլ լիրա	17	25
Բուսէլի երկաթուղի.....ֆր.	45	

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ...Անգ. ոսկի	4	
Քրէտի ժէնէրալ..... Օսմ. լիրա	7	
Պանք տը Քօնս..... « «	6	15
Սօս. Շանժ է վալ... « «	3	33
Թրամուէյ ..... « «	2	90
Ինիֆիք. Եգիպտական	—	—
Երէկ իրիկուն դոցուեցաւ	74	5
Գիշերը գործ չեղաւ		
Այս առաւօտ բացուեցաւ..	73	35
Կէս օրին նոյն գին	74	35

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմ. ոսկի.....	ՂՀ.	100	—
20 ֆրանքնոց	«	87	27
Անգղ. ոսկի	«	110	16
Քրիմից	«	51	½
Բոլ Էմբերիալ	«	90	04
Ռուսական Թղթադրամ.....	»	9	31
Թալէր	«	19	20
Ֆիորին	«	9	06
Մէճ. արծ. (տարբ.)	«	107	38
Հինգնոց	«	102	¾
Մէթալիք	«	100	¼
Պղինձ	«	730	—
Թղթադրամ.....	«	1280	—
Վեցնոց.....	«	103	02

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտրա 6 փետրուար ժամ 5 վ 15 երեկոյ

Անգ. Քոնսոլիտէ դոցուեցաւ....	101	3/16
Օսմ. « բացուեցաւ....	9	
« « դոցուեցաւ....	8	7/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11	—
« « 1869	9	7/8
« « 1871	67	
« « 1872	17	
« « 1873	8	7/8
Փոխառ. 1877.....	78	
Պանք Օթոման	16	⅛
Ռուսական փոխառ. 73.....	85	½
Եգիպտ. միացեալ (իւնիֆիք)	66	¾
« առանձն. (բրիմիէժիէ)	90	½
Տայրա Սանիէ	68	¼
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլտ).....	88	¼
Հունգ. պարտաթուղթ 1877.....	101	¾
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	—	—

Վիէննա 6 Փետրուար ժ. 4 երեկոյ

Փոխանակ. Լոնտրայի վրայ	121	40
Օսմ. Երկաթուղի	20	50

Բարիզ 6 Փետրուար ժ. 3 վ. 45 երեկոյ

Ֆր. Ռանթ 4½ (քուբ. կոր.) բաց	106	60
« « 3 բաց	77	30
Օսմ. Քօնս. բացուեցաւ	9	7½
« « դոցուեցաւ. քն. կտ.	9	7½
Օսմ. փոխառութիւն 1865.....	—	—
« « 1865.....	56	—
« « 1869.....	49	—
« « 1873.....	44	—
Օսմ. Երկաթուղի	43	25
Պանք Օթոման	660	
Գրէտի Լիոնէ	561	25
« Ֆոնսիէ	1265	
[illegible]	[illegible]	
Սուէզի ջրանցք.....	2117	50
Ռուսական 5% 1877ի	93	
Իտալական Ռանթ.....	92	35
Արեւ. Ռուս.(Ռիւս Օրիան.).....	—	
Եգիպտական միաց. դոց	341	25
Սպանիական (արտաքին).....	60	⅜
Հունգարական (ոսկի).....	101	¾
6% Հելլենական	—	
Ձէք Լոնտրայի վրայ.....	25	20

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

6 Փետրուար ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանս. Ռանթ 5½%.....	—	
Օսմ. «	—	
« Երկաթուղի	—	—
Եգիպտական միացեալ	—	

ՄԵՏԷՈՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԼԻՆ

Փետրուար 7 (Ն. Տ.

	ժ.	վ.
Մաղումն արեւելական (Առերևոյթ)	7	8
Մուտք « «	5	22
Կէս օր (Միջին ժամով) . .	12	41 21
Կէս օր (ժամ ըստ տաճկաց) .	6	31
Մաղումն լուսնի (Առերևոյթ) Ե	1	43
Մուտք « « Ա	3	40

Երեւումն լուսնի. Լր. Լ.. 11 փետր.

Աստղագիտական ժամը 8 ի.

	Հզրրդմէթր	
Մանրաչափ (Մոլոր երես) . . .	771	6
Ջերմաչափ	3.	8
Նուազագոյն աստիճան	1.	8
Բարձրագոյն « իրիկուան	7.	4
Խոնաւութիւն 0/0	88	
Բարձրութիւն ՝ անձրեւի 36 ժամու միջոցին . . հաղարորդամէթր	1,	4

Ուղղութիւն հողմոյ Հիւսիս հանդարտ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 6 ԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Հովը տկար և փոփոխական է Միջերկրականի վրայ. օդը հանդարտ է Ադրիականի վրայ. հիւսիսային հովը բաւական այժգին կը փչէ Արչիպեղաքոսի վրայ, տկար՝ Տարտանելի վրայ և խիստ տկար՝ Օտէսայի վրայ։

Բարեխառնութիւնն է 2 աստիճան ի Վիէննա և յՕտէսա. և զէրոյէն մէկ աստիճան վար ի Բէդրապուրկ։

Ուրիշ անգամներ ալ նորէն եկաւ ու նորէն գնաց։ Տիկին տը լա Բավի մօրաքոյրը Մատամ տը Քօմպալէօ ուզեց օր մը անոր հասկցնել թէ Մօրիս իւր հարստութեանը համար միայն իրեն հետ այնքան սիրալիր կը վարուէր, Մառիան օր մը այս խօսքը բացաւ անոր։

Մօրիսի հպարտութիւնը և անձնասիրութիւնը վիրաւորուելով այս յայտարարութենէն, պատասխանեցաւ իւր պարտականութեան մինչեւ վերջին բառը կատարել։ Խեղճ երիտասարդը սիրահարուած էր իւր բարեկամին կնոջը։

Տիկին տը լա Բավ ոչ՝ միայն մին էր այն կիներէն՝ լի խոհական շնորհօք, որք գիրենք տեսնողին աչաց առջեւ կը պատկերացնեն բոլոր այն հրապուրիչ կիները որոց անունները նուիրագործած են պատմութիւնն ու բանաստեղծութիւն, այլ Ակրկէի աղխտաբեր ցեղէն էր և ունէր այնպիսի գեղեցկութիւն մը որ չի խօսիր մարդուս սրտին լաւագոյն զգացմանցը հետ, բայց որ ամեն մարդկանց սրտին մէջ խօսելու թել մը կը գտնէ։ Այն տեսակ մոգական կիներէն մին էր նա որք իրենց տարօրինակ նուագանց, իրենց հիանալի կազմուածքին, իրենց հեղնական ժպտին մէջ, անծանօթ սէրերու դաղտնիքները կ'աքօղեն կարծես։ Մին էր այն կիներէն՝ որոց լոկ բարեկամ ըլլալով գոհանալ անկարելի է մարդուս, ապա թէ ոչ, դառն վիշտ մը կը չարչարէ զինք մինչեւ ցգերեզման։

Երկուքն ալ իրենց կրից զոհ կերթան։ Այդ տեսարանը դեղեցիկ է։

Ցաջորդ օրը ամառուան դեղեցիկ օր մ'էր, կէս օրէն յետոյ օդը ծանր ու հեղձուցիչ եղաւ։ Երբ Մօրիս դղեակին կողմը կ'երթար, ոսկեգոյն արեւ մը դեռ կ'ողողէր դաշտոյայքը, բայց կապտագոյն թուխ ամպեր սկսան դիզուիլ հեռաւեռուն հորիզոնին արեւմտեան կողմը, և արագասէս ծածկել երկինքը։

Արդէն սկսած էր տարածուիլ դաշտերուն և պողոտայներուն վրայ այն ընդհանուր լռութիւնը և այն վրդովիչ հանդարտութիւնը որք մրրիկներու նախանշանն են։

Մօրիսին ըսին թէ Տիկին տը լա Բավ պարտէզն էր և հաւանօրէն ծառուղւոյն մէջ։— Եւ իրաւ ալ հոն գտաւ զմարիան որ նստած էր և կը կարդար։ Երկուքն ալ կը սիրէին ծառուղւոյն հովանաւոր այս հին կամարը յորում ունեցած էին մի տեսակցութիւն որ սիրելի յիշատակ մը թողած էր երկուքին մտքին մէջ ալ։ Տիկին տը լա Բավ ապաստանարան մը փնտռելու գնացած էր հոն, օրուան կիսկիչ տաքին դէմ, բայց վայրկեան մ'առաջ արեւը ծածկուելով փոթորկալից ամպերու տակ, այլ ևս իւր ճառագայթներն չէր արձակէր տերեւներուն մէջէն և կէս մթութիւն մը սկսած էր տարածուիլ այդ երկար և տխուր ծառուղւոյն մէջ որ տաճարի մը կը նմանէր։

Այն գեղեցիկ ժպիտը որ դեռատի կը-

— Լաւ ուրեմն, ըսաւ, աւելի բառ մ'անգամ մի՛ արտասաներ . . . . և ո՛չ իսկ մէկ բառ . . . ոչինչ աւելի։ Գնա՛, հեռացիր, այս է իմ՝ կամքս, կերդնում՝ որ մեկնիլդ կ'ուզեմ . . . կը հրամայեմ քեզ։— Երթա՛ս բարով։

Զայս ըսելով, Մօրիսի երկու ձեռներէն բռնեց և ճակատն անոր մերձեցուց։

Մօրիս պաղ արեամբ անոր մազերն համբուրեց։ Եւ չնչփած մեռաքսի շրշունով սահեցաւ ինկաւ դեռատի կինը Մօրիսի ոտից տակ, բեկեալ մարմնով, գըլուխը ծառուղւոյն աւազին վրայ դրած դրեթէ, և վերջին անդամ մ'ալ մրմնջեց — Երթաս բարեաւ։

Մօրիս ուժով գրկեց զնա, վեր առաւ դեռնէն, ներկար սեղմեց սրտին վրայ և շրթանցը վրայ։ —Այլեւս ըսելու խօսք չէր մնար։— Այն փայրկենէն նշանուած էին երկուքն ալ։

Այն գիշերը՝ յորում Մօրիս տը Ֆրէմէօզ կ'ամուսնանար տիկին տը լա Բավի հետ, դուրս ելաւ միջոց մը, մինչդեռ հարսնեւորը սեղանատունէն դահլիճը կերթային։ Բաւական տեղ քայլելէ յետոյ, յանկարծ նշմարեց թէ հասած էր յոտս այն խաչին՝ ուր դեռ մանուկ՝ յաւիտենական բարեկամութիւն մը ուխտած էր անոր որոյ այրի կնոջ հետ կամուսնանար այժմ, հակառակ իւր ահաւոր երդմանը։

Ինչե՞ր անցան յայնժամ իւր սրտէն։ Ի՞նչ տեսակ ցնորք մը եկաւ վրան։

Գիշերուան լռութեան մէջ հրաշէնի հարուածներ լսուեցան, և դղեակին սպասաւորները երբ վազեցին Մօրիսը փնտռելու, անոր դիակը վեր առին դեռնէն, արիւնլուայ և անկենդան։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

—

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 5 փետր.

«Լորտերու ժողով».— Ընդդիմադիր կուսակցութեան գլուխ Սալիսպըրի Մարգիզը կը յայտարարէ թէ՝ Անգլիա քարոյապէս պատասխանատու լինելով Եգիպտոսի գործոց նկատմամբ, անկարելի է որ թողու զնուտան, առանց Սուլթանին հաւանութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

—

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 Ցունուար

—

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քօնսոլիտ

Երէկ երեկոյ դոցուեցաւ....դհկ.	9	38
Պօրսային դոցուելէն վերջը «	9	35
Երէկ Բերայի մէջ.....	9	32½
Առաւօտուն բացուեցաւ..... «	9	31
Բարձրագոյն գին ..... «	9	31
Նուազագոյն ..... «	9	26
Կէս օրին ..... «	9	27½
Փոխառութիւն 1863.....ֆր.	57	—
« 1865..... «	55	—
« 1869..... «	49	
« 1873..... «	44	
Պօն ամբ Թրէզոր.....Անգլ լիրա	17	25
Բուսէլի երկաթուղի.....ֆր.	45	

ԲԱԺԻՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ...Անգ. ոսկի	4	
Քրէտի ժէնէրալ..... Օսմ. լիրա	7	
Պանք տը Քօնս..... « «	6	15
Սօս. Շանժ է վալ... « «	3	33
Թրամուէյ ..... « «	2	90
Ինիֆիք. Եգիպտական	—	—
Երէկ իրիկուն դոցուեցաւ	74	5
Գիշերը գործ չեղաւ		
Այս առաւօտ բացուեցաւ..	73	35
Կէս օրին նոյն գին	74	35

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմ. ոսկի.....	ՂՀ.	100	—
20 ֆրանքնոց	«	87	27
Անգղ. ոսկի	«	110	16
Քրիմից	«	51	½
Բոլ Էմբերիալ	«	90	04
Ռուսական Թղթադրամ.....	»	9	31
Թալէր	«	19	20
Ֆիորին	«	9	06
Մէճ. արծ. (տարբ.)	«	107	38
Հինգնոց	«	102	¾
Մէթալիք	«	100	¼
Պղինձ	«	730	—
Թղթադրամ.....	«	1280	—
Վեցնոց.....	«	103	02

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտրա 6 փետրուար ժամ 5 վ 15 երեկոյ

Անգ. Քոնսոլիտէ դոցուեցաւ....	101	3/16
Օսմ. « բացուեցաւ....	9	
« « դոցուեցաւ....	8	7/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11	—
« « 1869	9	7/8
« « 1871	67	
« « 1872	17	
« « 1873	8	7/8
Փոխառ. 1877.....	78	
Պանք Օթոման	16	⅛
Ռուսական փոխառ. 73.....	85	½
Եգիպտ. միացեալ (իւնիֆիք)	66	¾
« առանձն. (բրիմիէժիէ)	90	½
Տայրա Սանիէ	68	¼
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլտ).....	88	¼
Հունգ. պարտաթուղթ 1877.....	101	¾
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	—	—

Վիէննա 6 Փետրուար ժ. 4 երեկոյ

Փոխանակ. Լոնտրայի վրայ	121	40
Օսմ. Երկաթուղի	20	50

Բարիզ 6 Փետրուար ժ. 3 վ. 45 երեկոյ

Ֆր. Ռանթ 4½ (քուբ. կոր.) բաց	106	60
« « 3 բաց	77	30
Օսմ. Քօնս. բացուեցաւ	9	7½
« « դոցուեցաւ. քն. կտ.	9	7½
Օսմ. փոխառութիւն 1865.....	—	—
« « 1865.....	56	—
« « 1869.....	49	—
« « 1873.....	44	—
Օսմ. Երկաթուղի	43	25
Պանք Օթոման	660	
Գրէտի Լիոնէ	561	25
« Ֆոնսիէ	1265	
[illegible]	[illegible]	

ԱԶԴ

ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ
Պուլբ+-Բաշը Թաղիք փողց Թիւ 59,
ՃԷՆԸ ԲԵՀ ԱԲ ԲԵՀ ԱԶԷՒԷՐԷՆ

Մելզոն էֆ. Տէքմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ, որպիսիք են, խնկէն՝ սովորական, լաւ և ընտրագոյն (մաղթիլիքա). չաքար՝ Մարսիլիոյ և Թրքատէի. ալիւր և այլ տեսակ բաբարմաչէֆներէ զատ, Ֆրանսական բուն Ֆուրնիէ. Սիսիրի թարմ և ընտիր իւղ. Նաբուլիի մաքարոն. ՃԷՆՈՎԱՅԻ և Նաբուլիի ՀԷՐԻՍԷ. բրինձ՝ Մախուսէ եւ Ռիզօն. լուբիա և պատուն՝ եփուն և խիստ հաստեղ. անուշեղէնի և խմորեղէնի յատուկ լաւագոյն ալիւր. օսլայ (նիշասթա) և աբարօթ. Քանտիոյ և Այվալըքի ընտիր ձէթ. Լօնտոնի և Մարսիլիոյ քօլա. Ամերիկայի քարիւղ (կազ). Լօնտոնի ընտիր լեղակ (չիվիտ). քօնեաք և այլ ոգելից ըմպելիք. սոսա. թարմ ըսթաքօզ և սարդին. Այվալըքի ընտիր ՃԷՆ. Թարխանա և պուլղուր. ՄԷԿ ԽՕՍՔՈՎ, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի ամէն տեսակներովն լաւագոյնն այն պիտանի բանեբրու, որք առևտրական սոյն ճիւղին կը վերաբերին գլխաւորապէս:

Ամէն յանձնարարութիւն կը կատարուի ուղղութեամբ և կանոնաւորապէս: Գիները խիստ չափաւոր են։ ԱՊԱՌԻԿ ՁԿԱՑ:

Այս առթիւ կը ծանուցուի ի գիտութիւն իւր ծանօթից ու բարեկամաց թէ, Փաչա մախանուանեալ Սեբաստացի Պետրոս աղան յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի ամէն օր։ 12–3

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
Ա. ԳԱՐԱՑ· ՄԱՂԱՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա, Եէ-եէ Դուքքէր. 101.
(Գէորգ պէյ խանի դէմ.)

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուի «Նասրիի» դեղ մը որ մի երեւելի Ռուս բժիշկ հնարած է և մեծ ընդունելութիւն գտած է, բովանդակ Ռուսիոյ մէջ· այս դեղը 15 օրուան մէջ· առանց ցաւ պատճառելու Նասրը տեղէն կը հանէ։

Նոյնպէս կը գտնուի Ռուսական գրագիտաց, խմբագրաց, կղերականաց և այլ նշանաւոր ազգայնոց լուսանկարներ։

Նաեւ թղթեղէն գրչեղէն, դպրոցական և նկարչութեան պիտոյք։

15–7

ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՎՍԵՎ. ՏԷ ՆՕԱՅԼ ՄԱՐԳԻՋՈՒՀԻՈՑ
ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻ ԳՈՂՂԻՈՑ
ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
(Դիմակաւոր և անդիմակ)
Ի ՆՊԱՍՏ
ԱԶԳԱՆՈՒԷՐՀԱՑՈՒՀԵՆԱՑԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Հինգշաբթի 26 Յուն. 7 Փետր.
1884 երեկոյեան ժամը 4½ին
Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ Ի ԲԵՐԱ
Մուտք Մէկ լիրա Օսմանեան
Վայելուչ զգեստ անհրաժեշտ է

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Տ. Տ. Ա. ԼԸՊԷ — Նախագահ
» Ա. Ջունդ — Դեր-Նախագահ
» Աղր. Մէրեէմ-Գուլիքարուղար
Տ. Ն. Գանձապետ

Տիկնայք	Տիկնայք
Ալպրո	Աղաբէկեան Ս.
Անլանեան Մ.	Երկանեան Յ.
Լսաեան Յ.	Կիւմիւշկիրտան Գ.
Հաճեան Ա.	Մամիկոնեան Մ.
Միրասէէտի Գ.	Յակոբեան Մ.
Նէվրուզ Ա.	Նորատունկեան Յ.
Զիլէքճեան	Ջունդ
Տատեան Յ.	Տաղուտեան
Փորթուգալ	
Օր. Խոնջկիւլ	Օր. Միւհէնտիսեան Մ.

ԿԻԼԻԼԻՄԵԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ
Բէրա, Թարլա-պաշի Տէրտամէի փողոց
Թիւ– 24

Սոյն Կրթարանին մէջ կ'ընդունուին 4–12 տարեկան երկսեռ մանուկներ, և կ'աւանդուին Հայերէն, Ֆրանսերէն լեզուներ, կրօնական· պատմական· աշխարհագրական· թուագիտական դասեր· տաղերը գիտութեանց և աղջկանց համար ասեղնագործութիւն։

Աշակերտելոց բարեկրթութեան և ուսուցման մասին տարուած մանաւոր հոգածութեամբը կրթարանս իւր ճիւղին մէջ առաջինն կրնայ համարուիլ։

Ամսաթոշակներն ալ խիստ չափաւոր են։

ԱԶԴ

Թ. ՊԱԼԵԱՆ ԵՒ Ն. ՍԱՖՐԱՃԵԱՆ

Պատիւ ունին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ Ֆէերի-դիւզի Պալեան գործարանէն եկած Պաքսիմաթներու (ղ-ութ-է) ընդհանուր մթերանոց մը հաստատած են Կ. Պոլիս Եէնի-Ճամի, Օմմ. Թղթատարութեան դէմ, Թիւ 1 խանութը, ուր կը վաճառուին խիստ ընտիր տեսակէն և աժան գնով, մեծ ու փոքր քանակութեամբ։

Նաև ամէն տեսակ ըմպելիք և շաքարեղէնք և փոքր տղայոց համար ամէն տեսակ մանդարար ուտելիք կը գտնուին յիշեալ Մթերանոցին մէջ։

ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ՄԵՆԱԿԱՆՈՑ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Կը հրատարակուի տեսար առ տեսար 15 օրը մի անգամ, 16 երես։ Տարեկան գին է երկու արծաթ մէճիտ. գաւառաց համար 45 ղուրուշ· իսկ Ռուսաստանի համար 4 ռուբլի։

Ստորագրուիլ փափագողք պէտք է դիմեն Սուլթան Համամ Թիւ 14, և Մահմուտ փաշա, Թիւ 239 Ճ. Զինճիրճեանի գրատունը։

1884 Յունվար 1ի տեսրն հրատարակուեցաւ։

ՎԱՃԱՌԱԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՃՃԵՏՈՒՄՍԵՐՈՒ

Կը պատրաստուին ազնիւ քարդերու վրայ զանազան գրերով, ի գին 100 հատը 10 դահեկան։

Փափաքողք դիմելու են Արամեան տպարան, Զաքմագճըլար Ցակոբեան խան։

ՆՈՐ ԵՂԱՆԱԿ
ԴՐԱՔԱՌ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ԴԵՌԱՎԱՐԻՑ
Երկասիրեաց
ԵՂԻԱԶԱՐ Ն. ՏԷՎԼԷԹԵԱՆ
Գին 100 փարայ։

ՓՈՔՐԻԿ ՏՂՈՒ ՄԸ
ՅՈՒՇԱՎԷԳԸ
Գրեց Օր· Ցուլի Կուրս·

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՏԻԿԻՆ Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Սոյն հրահանգիչ վէպն որ, մասնաւոր խնամով ընտրուած է տղայոց համար, մաքուր տպագրութեամբ և բազմաթիւ պատկերներով հրատարակած է Նշան Կ. Պէրպէրեան։

Գինն է 10 ղրուշ։

Կը ծախուի Պէրպէրեան տպարանը և ամէն գրավաճառաց քով։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ
ՇԱՐԺՈՒՄ
Բ. Տարի, Ցուռնաբ
Թէլեւ Հանդէսիս խմբագիրը ծանուցած էր թէ ներկայ տարւոյս մէջ աւելի ընդարձակ պիտի հրատարակէր ղայն, սակայն Եէկրոէոնդէ Տեսրէկրիթիւն ալ իրեն յանձնուելուն պատճառաւ՝ նոյն գիրքով ու նոյն պայմաններով պիտի շարունակէ հրատարակել Շարժումն։

Ամբողջ բաժանորդագրութեան պայմանք են՝

Մայրաքաղաքիս համար 20 դ.հ.
Գաւառաց և օտար երկրաց համար 26 »
Գին տեսարին 2 »

Շարժումին հասցէն է՝ Արամեան տպարան՝ Ցակոբեան խան՝ Զաքմագճըլար, և Հաւուզլու խան՝ միջին յարկ՝ Թիւ 4, Կ. Պոլիս։

ԳՍԱՎԻՃԼ ՏԸ ՄՕՆԹԷԲԷՆ
ԷՍԲԱՐԸ ՀԻՆՏ
ՄԻՒԹԷՐՅԻՍԻ Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ
(Երկու հատոր)

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, Պոլիս, Զրավաճառ Պողոս Աղայի խանութը և Բերայի գլխաւոր Հայ ծխավաճառաց քով։

Գին իւրաքանչիւր հատորի, 15 ղրշ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԱՐԵՒԵԼԻՔ խմբագրութիւնը հրաւէր կը կարդայ բոլոր ազգային հեղինակաց և թարգմանչաց որ իրենց հրատարակած գրքերէն երկերկու օրինակ ղրկեն խմբագրութեան, եթէ կը փափագին հրատարակութեանց ազդերը և միանգամայն անոնց նկատմամբ քննական յօդուածներ տեսնել լրագրոյս մէջ։

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԲԱՂԱՌԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
Գրեց
Ռ. Ֆ. Պէրպէրեան
Գին 7 1/2 ղրուշ
Կը ծախուի Հայ գրավաճառաց և հեղինակին քով։

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԵՒ
Գալաթիա, Քիւրէքճիէք փողոց, Թիւ 41

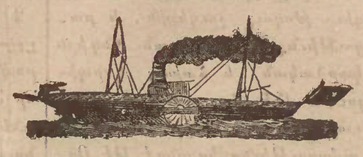

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԱՌՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑՑ ՎՈՍԲՈՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅՑ
1884 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԱՄՍՈՅ

ՎՈՍԲՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԹԻՒՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑՔ	21	33	17	23	4	28	19	22	20	17	1	21	18	28 բ	19	33	ա	4	22	23	19	20	28	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ա. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 15	—	—
Բ. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	3 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 23	—	—
Եէնի մահալլէ	—	—	2	—	—	—	—	—	3 18	—	—	—	—	—	—	4 30	—	6 45	—	—	—	8 33	—	—
Մէղար պուրնու	—	—	2 4	—	—	—	—	—	3 22	—	—	—	—	—	—	4 34	—	6 49	—	—	—	8 37	10	—
Պէշիւք տէրէ	—	—	2 8	—	—	—	—	—	3 26	—	—	—	3 45	—	—	4 38	—	6 53	8 45	—	—	8 41	10 04	—
Քիրէճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թարապիա	—	—	2 19	—	—	—	—	—	3 37	—	—	—	3 56	—	—	4 49	—	7 04	8 56	—	—	8 52	10 15	—
Պէյրօզ	—	—	—	2 15	—	—	—	—	—	—	—	—	4 5	—	—	—	5 45	7 13	9 5	—	—	9 1	—	—
Բաղա պանջէ	—	—	—	2 22	—	—	—	—	—	—	—	—	4 13	—	—	—	5 52	7 20	9 12	—	—	—	—	—
Եէնի քէյ	—	—	2 30	—	—	—	2 35	—	3 48	—	—	3 50	—	—	—	5	—	7 30	—	—	—	9 13	10 26	—
Բ. Բշ· մահալլէ	—	—	—	2 30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 —	—	ա	—	—	—	—	—
Սթէնիա	—	—	—	—	—	—	2 42	—	—	—	—	3 57	—	—	—	5 7	—	—	—	—	—	ա	—	—
Էմիրկէն	—	—	—	—	—	—	2 47	—	—	—	—	4 4	—	—	—	5 14	—	7 39	—	—	—	9 22	10 35	—
Պոյամը քէյ	—	—	—	—	—	—	2 50	—	—	—	—	4 7	—	—	—	5 17	—	—	—	—	—	9 25	—	—
Քանլըճա	—	—	—	2 38	—	—	—	—	—	—	—	—	4 27	—	—	—	6 8	7 48	9 26	—	—	—	—	—
Բ. Հիսար	—	—	—	—	—	—	2 58	—	—	—	—	4 15	—	—	—	5 25	—	7 57	—	—	10 30	9 33	10 45	—
Ա. Հիսար	—	—	—	2 44	—	—	—	—	—	—	—	—	4 33	—	—	—	6 14	8 06	9 32	—	—	—	—	—
Քանտիլլի	—	—	—	2 50	—	2 50	—	—	—	3 45	—	—	4 40	—	4 45	—	6 20	8 12	9 39	10 50	—	—	—	—
Վանի քէյ	1 45	—	—	—	—	2 56	—	—	—	3 51	—	—	ա	—	5 1	—	6 26	—	9 45	—	—	—	—	—
Պէպէք	—	2	—	—	—	—	3 06	3 10	—	—	—	4 23	—	4 30	—	5 33	—	—	—	—	—	9 41	—	11 10
Արնաուտ քէյ	—	2 7	—	—	2 40	—	—	3 17	—	—	3 50	—	—	4 37	—	5 40	—	8 22	—	—	—	9 48	10 58	—
Զէնկիլ քէյ	1 52	—	—	—	—	3 3	—	—	—	3 58	—	—	ա	—	5 8	—	6 33	8 30	9 52	—	—	—	—	—
Բուրու չէշմէ	—	2 14	—	—	2 48	—	—	3 24	—	—	3 58	—	—	4 44	—	5 47	—	—	—	—	—	9 55	—	—
Պէյեր պէյի	1 59	—	—	—	—	3 09	—	—	—	4 04	—	—	ա	—	5 14	—	6 40	8 36	9 58	—	—	—	—	—
Օրթաքէյ	—	2 22	—	—	2 57	—	—	3 32	—	—	4 7	—	—	4 52	—	5 55	—	8 45	—	—	—	10 3	11 10	—
Քուզկունճուք	2 5	—	—	—	—	3 16	—	—	—	4 11	—	—	ա	—	5 21	—	6 47	8 54	10 5	—	—	—	—	—
Պէշիկթաշ	—	2 30	—	—	3 06	—	—	3 40	—	4 21	4 16	—	—	5	5 31	6 13	—	9 04	—	—	—	10 11	11 18	—
Իսկիւտար	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ա	—	—	—	6 55	9 14	10 13	—	—	—	—	—
Քապաթաշ	2 17	—	—	—	—	—	—	3 49	—	—	—	—	—	5 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ԿԱՄՈՒՐՋ	2 25	2 45	3 05	3 35	3 25	3 32	3 35	3 57	4 23	4 36	4 31	4 53	5 15	5 17	5 46	6 18	7 10	9 29	10 28	11 —	11 20	11 26	11 33	11 40

Այսպէս նշանով ժամերը կը նշանակեն հաղորդակցութիւն երկու շոգենաւուց։ ա. Ուրբաթ օրերը միայն։ բ. Բացի ուրբաթ օրերէ։
ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ. Ի բաց առեալ շոգենաւուց մեկնելու ժամերէն, մնացորդ ժամերը փոփոխութեան ենթակայ են գէշ օդի կամ այլ պատճառաւ։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԹԻՒՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑՔ	21	33	17	1	4	28	19 բ	ա	20	22	28	23	19	18	17	4	33	22	23	20	19	21	28	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ մեկնող.	2 35	3	3 15	3 20	3 45	4	4 15	4 15	5 30	6 45	8 30	9 30	9 50	10 15	10 30	10 30	10 40	11 5	11 10	11 10	11 30	11 40	11 45	12 —
Քապաթաշ	—	—	—	—	3 55	—	—	—	5 40	—	—	9 40	—	—	—	—	—	11 15	—	—	—	11 50	—	—
Իսկիւտար	2 50	—	—	—	3 59	—	—	4 30	—	7 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Պէշիկթաշ	—	3 15	—	—	4 09	—	—	—	5 49	7 10	8 44	9 49	10 5	—	—	10 45	10 55	11 24	—	—	—	—	12 —	12 15
Քուզկունճուք	2 56	—	—	—	4 19	—	—	4 36	—	7 20	—	9 59	—	—	—	—	11 5	—	—	—	—	12 2	—	—
Օրթաքէյ	—	3 23	—	—	4 18	—	—	—	5 57	7 29	8 52	—	10 13	—	—	10 53	—	11 32	—	—	—	—	12 8	12 23
Պէյեր պէյի	3 3	—	—	—	4 27	—	—	4 43	—	7 38	—	10 6	—	—	—	—	11 12	—	—	—	—	12 9	—	—
Քուրու չէշմէ	—	—	—	—	—	—	—	—	6 5	—	—	—	10 22	—	—	11 1	—	11 40	—	—	—	—	12 16	12 31
Զէնկիլ քէյ	3 9	—	—	—	4 33	—	—	4 49	—	7 44	—	10 12	—	—	—	—	11 18	—	—	—	—	12 15	—	—
Արնաուտ քէյ	—	3 34	—	3 45	4 41	—	—	—	6 12	7 52	9 —	—	10 29	—	—	11 9	—	11 47	—	—	—	—	12 23	12 38
Պէպէք	—	—	—	—	—	4 30	—	—	6 19	—	9 7	—	10 37	—	—	11 16	—	11 54	—	—	12 —	—	12 30	—
Վանի քէյ	3 16	—	—	—	—	—	—	4 56	—	—	—	10 19	—	—	—	—	11 25	—	—	—	—	12 22	—	—
Քանտիլլի	—	—	3 45	—	4 51	—	4 45	5 2	—	8 2	—	10 26	—	10 45	—	—	11 31	—	11 40	—	—	—	—	—
Ա. Հիսար	3 26	—	—	—	4 57	—	—	5 8	—	—	—	—	—	10 51	—	—	—	—	11 46	—	—	—	—	—
Բ. Հիսար	—	3 49	—	—	5 06	—	—	—	6 27	8 12	9 15	—	10 45	—	11 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Քանլըճա	3 33	—	—	—	5 15	—	—	5 15	—	8 20	—	—	—	10 58	—	—	—	—	—	12 13	—	—	—	—
Պոյամը քէյ	—	—	—	—	—	—	—	—	6 35	—	—	—	—	—	11 10	—	—	—	11 53	—	—	—	—	—
Էմիրկէն	—	3 54	—	—	5 24	—	—	—	6 38	8 28	9 24	—	—	—	11 13	—	—	—	—	12 21	—	—	—	—
Սթէնիա	—	—	—	—	—	—	—	—	6 43	—	—	—	—	—	11 18	—	—	—	—	12 24	—	—	—	—
Բ. ղղ· մահալլէ	—	—	—	—	—	—	—	5 23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 29	—	—	—	—
Եէնի քէյ	3 45	4 03	—	—	5 33	—	—	—	6 50	8 36	9 33	—	—	—	11 25	—	—	12 2	—	—	—	—	—	—
Բաղա պանջէ	—	—	—	—	5 43	—	—	5 32	—	—	—	—	—	11 10	—	—	—	—	11 48	12 36	—	—	—	—
Պէյրօզ	—	—	—	—	5 50	—	—	5 41	7 2	—	—	—	—	11 17	—	—	—	12 11	—	—	—	—	—	—
Թարապիա	—	4 13	—	—	5 59	—	—	—	7 11	8 40	9 43	—	—	11 26	11 35	—	—	12 18	—	—	—	—	—	—
Քիրէճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 58	—	—	—	—	—
Պէշիւք տէրէ	—	4 24	—	—	6 10	—	—	—	7 21	8 45	10 —	—	—	—	11 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Մէղար պուրնու	—	—	—	—	6 14	—	—	—	7 25	—	9 55	—	—	11 38	11 49	—	—	—	12 8	—	—	—	—	—
Եէնի մահալլէ	—	4 29	—	—	6 18	—	—	—	7 29	—	—	—	—	—	11 52	—	—	—	12 12	—	—	—	—	—
Բ. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	7 39	—	—	—	—	11 50	—	—	—	—	12 16	—	—	—	—	—
Ա. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	7 47	—	—	—	—	12 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ԻՍԿԻԻՏԱՐԻ ԳԻԾ

ԻՍԿԻԻՏԱՐ—ԿԱՄՈՒՐՋ

	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Իսկիւտարէն	2	—	2	30	3	—	3	30	4	—	4	30	5	10	5	45	6	20	7	—	8	10	9	—	9	45	10	20	10	30	10	45	11	05	11	25	11	45	12	05
Պէշիկթաշ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	55	—	—	7	10	8	20	—	—	—	—	10	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Կամուրջ	2	15	2	45	3	15	3	45	4	15	4	45	5	25	6	10	6	35	7	25	8	35	9	15	10	—	10	45	10	45	11	—	11	20	11	40	12	—	12	20

ԿԱՄՈՒՐՋ—ԻՍԿԻԻՏԱՐ

	ժ.	վ.	[4]ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Կամուրջէն	2	15	2	45	3	15	3	45	4	15	4	45	5	25	6	—	7	—	8	15	9	—	9	30	10	—	10	25	10	45	11	05	11	25	11	50	12	05	12	05
Պէշիկթաշ	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	6	15	—	—	—	—	—	—	9	15	—	—	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Իսկիւտար	2	30	3	—	3	30	4	—	4	30	5	10	5	40	6	25	7	15	8	30	9	25	9	45	10	25	10	40	11	—	11	20	11	40	12	05	12	20	12	20

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԳԻԾ

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ—ԿԱՄՈՒՐՋ

	[2]ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Կամուրջէն	4	—	4	45	11	—		
Սալաճաք	4	12	4	57	11	12		
Հարէմ իսկ	4	15	5	—	11	15		

ԿԱՄՈՒՐՋ—ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

	[1]ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Հարէմ իսկ	4	15	5	—	11	15		
Սալաճաք	4	22	5	07	11	22		
Կամուրջ	4	35	5	20	11	35		

ԿԱՌԱՒԱՐՔ ՇՈԳԵՆԱՒ

ԻՍԿԻԻՏ. ՍԻՐՔԷՃ. ԻՍԿ.

	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Իսկիւտարէն	4	15	5	15	10	15	11	30
Գալաթաշ	4	30	—	—	—	—	11	45
Սիրքէճի իսկ	4	45	5	35	10	35	—	—

ՍԻՐՔԷՃ. ԻՍԿ. ԻՍԿԻԻՏ.

	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Սիրքէճի իսկ	4	45	5	45	11	—	—	—
Գալաթաշ	—	—	6	—	—	—	11	45
Իսկիւտար	5	05	6	15	11	20	12	—

[1] Բաց ի Հրէից տօն օրերէ. [2] Կիրակի օրն չկայ. [3] Քապաթաշով. [4] Քուզղունճըք.